

Minne menet ja mistä tulet medioitu vuorovaikutus?

Pekka Isotalus

Viittausohje:

Isotalus, P. (2022). Minne menet ja mistä tulet medioitu vuorovaikutus? *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti*, 18(1), 50–56. <https://doi.org/10.33352/prlg.122247>

To cite this article:

Isotalus, P. (2022). Minne menet ja mistä tulet medioitu vuorovaikutus? [Where do you go where do you come from mediated interaction?] *Prologi – Journal of Communication and Social Interaction*, 18(1), 50–56. <https://doi.org/10.33352/prlg.122247>

Prologi

– Viestinnän ja vuorovaikutuksen
tieteellinen aikakauslehti

journal.fi/prologi/

ruotsiksi: Prologi – Tidskrift för Kommunikation och Social Interaktion
englanniksi: Prologi – Journal of Communication and Social Interaction

Julkaisija: Prologos ry.

Avoin julkaisu / Open Access
ISSN 2342-3684 / verkko

Keynote-puheenvuoro

Prologi, 18(1)

50–56

<https://doi.org/10.33352/prlg.122247>

Minne menet ja mistä tulet medioitu vuorovaikutus?

Pekka Isotalus

Professori

Viestintä, Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta, Tampereen yliopisto
pekka.isotalus@tuni.fi

ASIASANAT: medioitu vuorovaikutus, viestintä, vuorovaikutus, media, interpersonaalinen viestintä, puheviestintä, teknologiavälitteinen viestintä

Keynote-esitelmä Vuorovaikutuksen tutkimuksen päivillä 1.10.2022 Tampereella.

Tänään aion puhua siitä, minne menet ja mistä tulet medioitu vuorovaikutus. Olen otsikoinut esitelmäni näin, koska tulevaisuus eli menosuuntamme on oleellisempi kuin se, mistä tulemme. Keskeistä on, miten tutkimusella rakennamme medioidun vuorovaikutuksen menosuuntaa. Kuitenkin nähdäkseen, mihin on menossa, on hyvä tietää, mistä on tulos. Tutkimuksessakin uusi tieto rakentuu aina vanhan tiedon varaan. Tässä esitelmässä kuvaan medioidun vuorovaikutuksen tutkimusta omien tutkimusteni kautta, sillä olen koko urani tutkinut medioidun vuorovaikutuksen kysymyksiä. Kyseessä on ensisijaisesti oma-kohtainen historiallinen näkökulma asiaan.

Koska esitelmä perustuu omiin tutkimuksiini, niin se ei myöskään ole kattava alan kehityksen kannalta, mutta toivottavasti se silti kuvaa niitä muutoksia, joita aihepiirin tutkimuksessa on yleisemmin nähtävissä.

Ensimmäiseksi on kuitenkin syytä määritellä, mitä tarkoitan medioidulla vuorovaikutuksella, jotta olemme kaikki samalla viivalla. Vuorovaikutus tässä yhteydessä tarkoittaa ihmisten välistä viestintää, joka tapahtuu jonkin teknologian kautta, välityksellä tai yhteydessä. Teknologia voi kytkeytyä vuorovaikutukseen niin monella tavalla, että sitä ei voi kuvata vain yhdellä adpositiolla.

Lähtökohtana televisio

Omalla kohdallani kaikki alkoi 1985, jolloin aloitin puheviestinnän opiskelun. Tuolloin alkoi perehtyminen medioidun vuorovaikutuksen kysymyksiin. Mutta millaista medioitu vuorovaikutus tuolloin oli? Silloin oli toki radio, televisio ja lankapuhelimet. Puhelinvastaaja oli tosin vielä aika harvalla. Videot ja videovuokraamot olivat vasta yleistymässä. Tietokoneet olivat lähinnä kirjoituskoneiden fiksumpia versioita, eikä niitä ollut ihmisten kodeissa.

Puheviestinnän opinnoista meillä oli televisioesiintymisen ja radiopuheen perus- ja jatkokurssit. Graduseminaarissani tutustuin monelle kuulijallekin tuttuun Littlejohnin *Theories of Human Communication* -kirjaan, jossa ei vielä tuolloin ollut yhtään medioidun vuorovaikutuksen teoriaa. Sen sijaan oli mediateorioita muiden muassa agendan muodostumisesta tai käyttötarkoitusteoria.

Omissa opinnoissani olin aina kiinnostunut nimenomaan televisiosta ja tein lähes kaikki opinnäytteeni siitä. Halusin tuolloin televisioesiintymisen opettajaksi, joita Suomessa oli silloin yksi Yleisradiossa. Tosin nykyisin täysipäiväisiä televisioesiintymisen opettajien ei lie yhtään, joten taisin kuitenkin tehdä fiksun valinnan. Graduni käsitteli televisioesiintymistä, ja pääsin kertomaan siitä historian toisilla Puheviestinnän päivillä Helsingissä vuonna 1990. Kyseessä oli ensimmäinen tieteellinen esitelmäni.

Ensimmäinen varsinainen tutkimukseni oli väitöskirjani *Toimittaja kuvaruudussa. Televisioesiintymisen vuorovaikutuksen näkökulmasta* (Isotalus, 1996). Olen tänä syksynä palannut väitöskirjaani – johon syyn kerron esitelmäni lopussa – ja huomannut sen olevan ihan kelpo tutkimus. Huomaan kärsineeni

opinnäytehäpeästä, mikä lienee varsin yleistä. Olen havainnut myös monien opiskelijoitteni ja väitöskirjaohjattavieni kärsivän samasta vaivasta. Häpeän taustalla on ymmärrys siitä, kuinka paljon paremman tutkimuksen olisi saanut aikaiseksi, jos siihen olisi vielä käyttänyt muutama vuoden lisää aikaa, vaikka tämä ei missään mielessä olisi ollut tarkoituksenmukaista. Nyt lukiessani väitöskirjaani vuosien tauon jälkeen olen havainnut siinä monia fiksuja näkökulmia, esimerkiksi televisionomaisuuden määrittely, medialogiikan näkökulma, esiintymisen kielioppi ja simuloitu vuorovaikutus.

Väitöskirjassani käytän käsitettä medioitu puheviestintä, vaikka tutkimuksen otsikossa on sana vuorovaikutus. Tuolloin vielä ajatus puheeseen keskittymisestä oli vahva. Ylipäänsä väitöskirjassani jouduin kehittelemään koko tutkimuksen näkökulman ja termistön melkein nollasta, sillä siihen ei ollut paljon edes kansainvälisiä esimerkkejä. Väitöskirjassani media nähdään yhtenä viestinnän kontekstina, ja fokus on median ja puheen keskinäisen suhteen tarkastelusta. Tarkastelen erityisesti simuloitua vuorovaikutusta, ja tavoitteena on yhdistää interpersonaalisen viestinnän näkökulma ja median vaikutus viestintään. Lisäksi sovellan interpersonaalisen viestinnän teorioita televisioesiintymiseen, esimerkiksi relationaalisen viestinnän teoriaa, sosiaalisen läpäisyn teoriaa ja odotusten vastaisuuden teoriaa. Ylipäänsä medioidun vuorovaikutuksen teoreettinen kehittäminen on lähtenyt nimenomaan interpersonaalisen viestinnän teorioiden hyödyntämisestä ja soveltamisesta.

Väitöskirjan oheispolkuna tarkastelin myös parasosiaalista suhdetta, joka tarkoittaa katsojan myönteistä tunnepitoista suhdetta mediaesiintyjään. Parasosiaalisesta suhteesta ovat kirjoittaneet ensimmäisinä Horton ja Wohl jo vuonna 1956. Artikkelit ei tuolloin vielä herättäneet

suurta huomiota, mutta kun se julkaistiin uudelleen 1980-luvulla kirjassa *Inter/media*, sitä alettiin kasvavassa määrin tutkia, etenkin Yhdysvalloissa. 2000-luvulle tultaessa aihe ei enää yhtä paljon kiinnostanut tutkijoita, mutta se on jälleen noussut tarkastelun kohteeksi 2010-luvulla sosiaalisen median vaikuttajien myötä. Kirjoitin ensimmäisenä Suomessa, ja ehkä ensimmäisenä Pohjoismaissa, katsaustyyppisen artikkelin parasosiaalisesta suhteesta (Isotalus, 1994, 1995). Lisäksi Maarit Valon kanssa teimme ensimmäisen varsinaisen tutkimuksen suomalaisten parasosiaalisen suhteen piirteistä (Isotalus & Valo, 1995). Kiinnostavaa on, että yhdellä kurssilla muutama vuosi sitten opiskelijat lukivat tuon alkuperäisen parasosiaalista suhdetta käsittelevän artikkelin, ja vain harva huomasi, että se oli kirjoitettu jo 1950-luvulla. Artikkelin näkökulma vaikuttaa niin modernilta, että suurin osa opiskelijoita piti sitä tuoreena artikkelina.

Teknologiavälitteisen viestinnän aikaan

1990-luvun puolivälissä alkaa ilmaantua uudenlaista medioitua vuorovaikutusta Internetin myötä. Esimerkiksi Puheviestinnän päivillä 1995 vedin ensimmäisen kerran medioidun puheviestinnän työryhmän, jossa yksi esitelmä liittyi tietokoneisiin ja muut käsittelevät televisiota tai radiota. Pidin alamme ensimmäinen Puheviestintä ja viestintäteknologia kurssi keväällä 1996 Jyväskylän yliopistossa. Tuolloin teknologiaa lähinnä tarkasteltiin eri konteksteissa ja teoreettinen näkökulma oli vaatimaton. Ensimmäisen kerran itse tutkin verkkoviestintää artikkelissani *Eurohdokkaat kotisivuillaan* (Isotalus, 1998), joka ilmeisesti on ensimmäinen suomalainen tutkimus poliitikkojen verkkosivuista. Vuorovaikutuksen näkökulmasta verkkosivujen tutkimukseen ei juurikaan ollut

edes kansainvälisiä malleja. Tuossa omassa artikkelissani sovelsin interpersonaalisen viestinnän näkökulmaa verkkosivujen analyysiin, muiden muassa itsestä kertomista ja relationaalisen viestinnän teoriaa.

Omaan ajatteluuni aikoinaan voimakkaasti vaikutti Nassin ja Reevesin (1996) kirja *The media equation*. Se perustuu teoriaan, jonka mukaan ihmiset toimivat tietokoneiden ja medioiden kanssa kuin ne olisivat oikeita ihmisiä. Näkökulman mukaan reagoimme näin tiedostamatta ja automaattisesti. Kirjassa testataan ihmisten välisen vuorovaikutuksen periaatteita ihmisen ja teknologian väliseen vuorovaikutukseen. Kirjan tutkimuksissa todetaan esimerkiksi samanlaisuuden kokemuksen, kohteliaisuuden, imartelun sekä sukupuoli- ja kulttuuristereotyyppien vaikuttavan teknologian ja ihmisen välillä samalla tavalla kuin ihmisten välisessä toiminnassa.

Pääsin toteuttamaan tähän näkökulmaan perustuvaa tutkimusta Helsingin Kauppakorkeakouluun tutkimuskeskukseen *Center for Knowledge and Innovation Research*. Tutkin siellä medioitua vuorovaikutusta PDA (personal digital assistant) -laitteissa. Näihin laitteisiin pystyi lataamaan sisältöjä, mutta niissä ei vielä ollut verkkoyhteyttä. Ne olivat kuitenkin vaihekohti älypuhelimia. Tuolloin tutkin esimerkiksi käyttäjien uuteen teknologiaan suhtautumista. Näiden tutkimustulosten perusteella ihmiset osaavat huonosti kuvitella teknologialle mitään uutta käyttöä, vaan se nähdään ensisijaisesti vanhan toiminnan jatkeena tai korvaajana. Pääasiallinen tutkimuskohteeni oli animoidut agentit eli laitteeseen muotoillut ihmishahmot, jotka opastivat laitteen käytössä. Tutkin agenttien visuaalisten ja viestinnällisten piirteiden vaikutusta uutisten vastaanottoon ja havaitsin esimerkiksi, että agentin sukupuolella tai sen viestinnän välittömyydellä oli vaikutusta uutis-

ten lukukokemukseen. Viestinnän välittömyyttä ei tuolloin vielä ollut tutkittu medioidussa kontekstissa, ja kyseinen tutkimus saikin varsin suopean kansainvälisen vastaanoton.

Artikkeli *Valmius ihastua tietokonepersoonaan* (Isotalus, 2004) jollain tavalla yhdisti aikaisemat tutkimukseni, jotka olin tehnyt medioidusta vuorovaikutuksesta. Ensinnäkin meillä on alttius luoda suhde mediapersoonaan. Näiden parasosiaalisten suhteiden kehittyminen noudattaa samaa prosessia kuin tavallinen tutustuminen, ja meille voi kehittyä mediapersoonaan suhde, joka herättää lämpimiä tunteita ja jossa tunnetaan esimerkiksi kaipausta. Toiseksi mediapersoonaa ja tietokonepersoonaa herättävät samanlaisia reaktioita meissä. Suhtaudumme helposti tietokoneisiin kuin ne olisivat inhimillisiä olentoja. Näyttää siltä, että me kaikki reagoimme mediaan automaattisesti sosiaalisesti halusimme sitä tai emme. Ihminen siis näyttää suhtautuvan sosiaalisesti koneeseen, jolla on vuorovaikutteisia piirteitä. Tämän huomaan esimerkiksi itse arkipäivässäni silloin, kun alan räyhäämään robotti-imurilleni. Kolmanneksi katseemme kohdistuu tietokoneen näytöllä ensimmäisenä ihmishahmoon. Ihmiskasvoilla on erityinen vaikutus meihin, ja liitämme niihin persoonallisuuden piirteitä. Esimerkiksi animoitujen agenttien on todettu lisäävän viihdyttävyyttä ja kiinnittävän huomiota.

2000-luku on medioidun vuorovaikutuksen kasvun aikaa. Tuolloin erilaiset medioidun vuorovaikutuksen muodot lisääntyvät, käyttö muuttuu yhä arkipäiväisemmäksi sekä aihepiirin tutkimuksen näkökulmat ja teorianmuodostus monipuolistuvat. Tutkimus laajenee sekä kansainvälisesti että Suomessa, ja alalamme valmistuu väitöskirjoja aiheesta. Verkko-yhteyksien kehittyessä päästään tarkastelemaan ihmisten todellista vuorovaikutusta yhä enemmän. Tuolloin suosituksi tulee Waltherin

(1992) sosiaalisen informaation käsittelyn teoria (SIP), joka tarkastelee tietokonepohjaista vuorovaikutusta, josta puuttuu nonverbaalinen viestintä. Teorian perusidea on, että tietokonevälitteisesti voi syntyä samanlaisia suhteita kuin kasvokkaisuviestinnässä. Tämän teorian soveltaminen on edelleen hyvin laajaa tänäkin päivänä. Teoriaa voi kritisoida siitä, että sen näkökulma on edelleen medioidun vuorovaikutuksen vertaaminen kasvokkaisuviestintään. Kyseessä on kuitenkin selvästi suoraan medioidun vuorovaikutukseen kohdistuva teoria.

Sosiaalinen media keskiössä

Itselläni on tuossa vaiheessa muutamien vuosien tauko aihepiirin tutkimuksessa. Palaan aiheeseen uudelleen 2010-luvulla tutkimalla sosiaalista mediaa, joka oli silloin vielä tuore asia ja jota tutkittiin lähinnä samasta näkökulmasta kuin perinteisen median käyttöä. Medioidun vuorovaikutuksen näkökulmasta keskeisiä kysymyksiä olivat: onko siellä vuorovaikutusta, millaista se on ja millaisia vaikutuksia sillä on? Oma ensimmäinen tutkimukseni somen osalta kohdistui live-tviittamiseen, jota kutsutaan kiinnostavaksi myös sosiaalisesti television katseluksi. Tuossa tutkimuksessa havaitsimme, että vaalikeskusteluihin liittyvän live-tviittamisen yhteydessä ei vuorovaikutusta juurikaan syntynyt, tviittaaminen oli yllättävänkin asiakkeista ja etenkin ihmiset näyttivät kiinnostavan tviittien kohteina. Tuon tutkimusprojektin innoittamana teimme Twitteristä myös ensimmäisen suomenkielisen tutkimukseen pohjautuvan kirjan *Twitter viestintänä* (2018). Kirja kuvaa Twitteriä eri konteksteissa ja sen sosiaalisen median logiikkaa.

Kiinnostavaa mielestäni on, että sosiaalisen median tutkimusta leimaa nykyään yleisesti pettymyksen näkökulma, sillä on huomattu,

että se ei ollutkaan sellaista kuin toivottiin eli ideaalia eikä se ollut parempaa kuin kasvokkainen vuorovaikutus. Tosin on aiheellisesti myös kysyä, mihin tällaiset korkeat odotukset oikeastaan perustuvat.

Tämän jälkeen olen tutkinut yritysjohtajien ja poliitikkojen viestintää sosiaalisen median eri alustoilla. Nämä tutkimukset osoittavat, että vuorovaikutuksella on somessa merkitystä. Keskeinen ongelma on kuitenkin vuorovaikutuksen vähäisyys. Vuorovaikutuksessa somessa pätevät myös yleiset vuorovaikutuksen periaatteet. Tällä hetkellä aihepiirin tutkimuksen keskeisiä kysymyksiä ovat esimerkiksi: pitäisikö sosiaalinen media hahmottaa yksikkönä vai monina alustoina tai mikä sosiaalisessa mediasa on vuorovaikutusta? Sillä somea koskevissa tutkimuksissa vuorovaikutuksen määrittelyssä ei ole minkäänlaista yhteistä linjaa, vaan se vaihtelee tutkimus tutkimukselta. Sosiaalisen median tutkimuksissa on myös havaittu monia vuorovaikutuksen kannalta kielteisiä piirteitä. Esimerkiksi tuoreessa tutkimuksessamme totesimme, että poliitikkojen kohdalla tunnettuus on tärkeämpää kuin viestinnän luonne sekä että viestinnän jyrkkäsanaisuus herättää parhaiten vuorovaikutusta (Nieminen ym., 2022).

Someviestinnän tutkimusta kuitenkin leimaa edelleen, että pääosin teorioita lainataan muusta viestinnän tutkimuksesta ja muilta tieteenaloilta. Mielestäni ei ole oikein edelleenkaan kattavia sosiaalisen median vuorovaikutusta kuvaavia teorioita. Lähinnä hyödynnetään aikaisempia viestinnän teorioita ja katsotaan, miten asiat ilmenevät somessa. Tässä ei sinänsä ole mitään pahaa, mutta ehkä se kuitenkin osoittaa, että somessa ei ole mitään täysin uudenlaista vuorovaikutusta.

Tuoreet näkökulmat

Uusimmassa tutkimusprojektissa *Käy pöytäni vieras! Naapuridialogia rakentamassa* olemme tarkastelleet ensinnäkin videoneuvotteluja. Tutkimuksessamme havaitsimme, että ruudulla oleminen näyttäisi korostavan välittömyyden merkitystä eli kokemusta viestijän lähestyttävyydestä, lämmöstä ja ystävällisyydestä. Tämä on oleellinen tulos myös kouluttamisen näkökulmasta. Lisäksi nousi esiin yhteisen perustan rakentaminen keskustelussa, kun ihmiset tutustuivat toisiinsa epävirallisessa tilanteessa. Havaitsimme, että videopuhelun ”tilattomuudessa” keskustelijat ryhtyivät ikään kuin rakentamaan yhteistä tilaa vuorovaikutuksessa. Videopuhelututkimuksemme osallistujat neuvottelivat yhdessä rajat ja tyylin vuorovaikutukselle – he siis ikään kuin rakensivat yhdessä tilan, jonka puitteissa esimerkiksi välittömyyttä voitiin viestiä tilanteeseen sopivalla tavalla. Yhteistä tilaa rakennettiin samankaltaisuuksien, tuttavallisuuden, kohteliaisuuden, avuliaisuuden ja huumorin keinoin. Kaiken kaikkiaan jaettu tila ja jossakin kohtaamisen kokemus ovat ihmisille tärkeitä myös virtuaaliviestinnässä, mikä on myös teknologioiden kehittämisen näkökulmasta tärkeä havainto. Videoneuvotteluissa on ero esimerkiksi sosiaaliseen mediaan tämän yhteisen tilan tunteen suhteen. Toisaalta kun tila puuttuu kokonaan, seinät voidaan rakentaa vuorovaikutuksessa. (Kuuluvainen ym., 2021.)

Samassa tutkimusprojektissa olemme tarkastelleet myös immersiiivistä mediaa. Immersiivisyys kuvaa ihmisen uppoutumista virtuaaliseen ympäristöön. Näissä tutkimuksissa keskeiseksi käsitteiksi nousi sosiaalinen läsnäolo ja intiimiys. Useimmat aikaisemmat medioidun vuorovaikutuksen teoriat näkevät median kanavaksi, mutta immersiiivinen tila ei toimi enää kanavana, jos kohdataan samassa tilassa.

Voidaanko siis ylipäätään puhua medioidusta vuorovaikutuksesta, jos mediaa ei enää havaita vuorovaikutuksen välittäjänä, vaan se sulautuu osaksi vuorovaikutustilannetta?

Tutkimuksessamme immersiiivisessä ympäristössä kohdattu vieras koettiin välittömämmäksi kuin perinteisessä dokumentissa kohdattu, eli välittömyyden merkitys nousi jälleen kerran esille. Yksi keskeinen johtopäätöksemme on, että immersiivisuus teknologian ominaisuutena voi johtaa yksilön immersion kokemukseen, joka näkyy vuorovaikutuksessa intiimiytenä. (Kuuluvainen ym., 2020; Kuuluvainen ym., 2021.)

Syy koko esitelmää leimaavaan nostalgiseen näkökulmaan ja tarpeeseen lukea väitöskirjaani vuosien tauon jälkeen on kaikkein uusimmasa tutkimusprojektissani, jossa aion tarkastella ruudussa esiintymistä. Tänä vuonna on tasan kolmekymmentä vuotta väitöskirjani aineiston keräämisestä, ja tarkoitukseni on palata tähän vanhaan aineistoon ja verrata sitä nykyiseen tilanteeseen. Tämän lisäksi ruudussa esiinnyttäen nykyään enemmän kuin koskaan aikaisemmin, kun television lisäksi meillä on useita sosiaalisen median alustoja, jotka perustuvat ruudussa esiintymiseen kuten Instagram, Snapchat ja TikTok. Toisaalta televisiota katsotaan nyt enemmän kuin 1990-luvulla, vaikka katsomisen väline voi olla televisioruudun lisäksi tietokone tai puhelin (Isotalus, 2022). Televisio onkin toiminut esikuvana muille ruuduille, mutta nyt se ottaa jo vaikutteita niistä. Keskeinen näkökulmani tässä projektissa on, että ihmisen näkeminen ruudussa herättää huomiota ja innostaa. Sosiaalisessa mediassa niin sanotut sosiaalisen median vaikuttajat ovat nykyään keskeisiä ruutukasvoja, joita myös aion tarkastella tässä tutkimuksessa. Ajatukse- ni on kuitenkin, että heidänkin vaikutustaan selittävät parhaiten hyvin vanhat teoriat, kuten

Aristoteleen retoriikka, parasosiaalinen suhde ja kaksivaiheisen viestinnän teoria.

Lopuksi

Kaiken kaikkiaan medioitu vuorovaikutus yhä monipuolistuu ja yleistyy tulevaisuudessa. Esi-merkiksi tekoälyä ja botteja osana vuorovaikutusta on jo tutkittu, ja robotitkin yleistyvät keskustelukumppaneina. Virtuaalitodellisuus on näilläkin päivillä esillä.

Tutkimus perustuu aina aikaisemmalle tiedolle. Keskeistä on siis, mikä on se teoreettinen näkökulma, josta me uutta medioitua vuorovaikutus tarkastelemme. Korvautuuko koskaan kasvokkaisviestinnän asema perusmuotona, johon aina medioitua vuorovaikutusta verrataan? Uusimmat tutkimustuloksemme kuitenkin viittaavat siihen, että tämä ei enää ole mielekästä. Jos lähdemme interpersonaalisen viestinnän teorioista, niin tämä vertailu on väistämätöntä. Siksi aihealue vaatisi vahvempaa omaa teoreettista kehittelyä.

Kun katson oman tutkimukseni kaarta, niin ensinnäkin teknologiat ovat muuttuneet, monipuolistuneet ja kehittyneet valtavasti. Mutta tutkimusten teoreettinen ajattelu ei ole kehittynyt yhtä vauhdikkaasti. Tosin täytyy todeta, että kolmekymmentä vuotta tieteessä on varsin lyhyt aika. Havaitsen myös, että olen ollut kiinnostunut kulloinkin uusista medioidun vuorovaikutuksen muodoista, mutta toisaalta mitä vanhemmaksi tulen, sitä suurempi tarve näyttää olevan tarttua klassisiin teorioihin.

Yhteenvetona voi todeta, että teknologian kehittyessä vuorovaikutuksen periaatteet näyttävät pysyvän kuitenkin enemmän samanlaisina kuin muuttuvan. Uudet teknologiat siis merkitsevät varsin vähän viestinnälle, vaikka usein

julkisuudessa toisin korostetaan. Lisäksi on hyvä muistaa, että tulevaisuus ei tapahdu, vaan se tehdään. Siksi on syytä miettiä medioidun vuorovaikutuksenkin osalta, mitä tutkitaan, mitä tutkimukset nostavat esille ja mihin tuloksia hyödynnetään. Tutkijoina me emme vain kuvaa todellisuutta, vaan tutkimuksesta muodostuvat teoriat ja tutkimustulokset vaikuttavat siihen, millaisena maailman ja sen tulevan suunnan näemme.

Kirjallisuus

- Horton, D., & Wohl, R. R. (1956). Mass communication and para-social interaction: Observation on intimacy at a distance. *Psychiatry*, 19(3), 215–229. <https://doi.org/10.1080/00332747.1956.11023049>
- Isotalus, P. (1994). Ystävyyttä kuvaruudun läpi: Katsaus parasosiaalisen suhteen tutkimuksiin. *Tiedotustutkimus*, 17, 24–32. <https://doi.org/10.23983/mv.63383>
- Isotalus, P. (1995). Friendship through screen: Review of parasocial relationship. *Nordicom-Review*, 1(1995), 59–64.
- Isotalus, P. (1996). *Toimittaja kuvaruudussa. Televisioesityminen vuorovaikutuksen näkökulmasta*. Jyväskylä Studies in Communication 5.
- Isotalus, P. (1998). Euroehdokkaat kotisivuillaan. Teoksessa P. Isotalus (toim.), *Kaveri vai peluri: poliitikko mediassa* (s. 152–171). Atena.
- Isotalus, P. (2004). Valmius rakastua tietokonepersoonan. Teoksessa U. Paunonen & J. Suominen (toim.), *Digirakkaus. Kulttuurituotannon ja maise-matutkimuksen laitoksen julkaisuja II* (s. 87–96).
- Isotalus, P. (9.9.2022). Miksi tutkia televisiota? <https://isotalus.fi/2022/09/09/miksi-tutkia-televisiota/>
- Isotalus, P., Jussila, J., & Matikainen, J. (toim.). (2018). *Twitter viestintänä: Ilmiöt ja verkostot*. Vastapaino.
- Isotalus, P., & Valo, M. (1995). Televisioystävyyttä ja radiorakkautta: Parasosiaalinen suhde suomalaisittain. *Tiedotustutkimus*, 18, 64–74. <https://doi.org/10.23983/mv.63365>
- Kuuluvainen, V., Virtanen I. A., Rikkinen, L., & Isotalus, P. (2020). Päivälliset vieraan kanssa: Parasosiaalinen kohtaaminen immerssiivessä virtuaaliympäristössä. *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti*, 17(1), 44–57. <https://doi.org/10.33352/prlg.99516>
- Kuuluvainen, V., Virtanen, I., & Isotalus, P. (2021). Mediated immediacy during virtual dinners between strangers. *Human Communication & Technology*, 2(1), 37–55. <https://doi.org/10.17161/hct.v3i1>
- Kuuluvainen, V., Virtanen I., Rikkinen L., & Isotalus, P. (2021). Testing an immersive virtual environment for decreasing intergroup anxiety among university students: an interpersonal perspective. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 16(16), 202–220. <https://doi.org/10.3991/ijet.v16i16.19673>
- Nieminen, E. Kannasto, E., & Isotalus, P. (2022). Pormestariehdokkaiden imagot sosiaalisessa mediassa. *Focus Localis*, 50(3), 46–66.
- Walther, J. B. (1992). Interpersonal effects in computer-mediated interaction: A relational perspective. *Communication Research*, 19(1): 52–90. <https://doi.org/10.1177/009365092019001003>

TITLE AND KEYWORDS IN ENGLISH:

Where do you go and where do you come from mediated interaction?

KEYWORDS: mediated interaction, communication, interaction, media, interpersonal communication, speech communication, computer mediated communication